

D. Komú naj koristi pravilo, da so na *b, p, v, m; n, l, r; d, t, st; s, z; č, š, š* nekaj moškega nekaj ženskega spola, tega ne umém. Gorjé Nemcu, gorjé Slovencu s samim tem povedilom! Da so ustna (Lippen stsl. ust'na f. labium) srednjega spola, berem v tvoji knjižici pervikrat; brati se ima menda ostna (Janežič §. 64. stsl. ost'n' m.).

O. Pri spolu po končaji bi pač rodivnika izpustiti ne bil smel; ta še le posvêti prav tujcu in domačinu.

K. Pred sklanjanje sem djál vodilo, da moški in ženski samostalniki na *j, lj, nj, š, š, šč, c* in *č* imajo *ev, em, ema* nam. *ov, om, oma*, in v mestniku edinstva *i* nam. *u*.

D. To imaš tudi v sklanjatvi, *p.* pri kovači, pri liči. Ali ti bo pa poslednje obveljalo? Metelko je kazal to lahko s svojim polglasnikom. Mar se vjema s staroslovenščino? Kako ravnajo bratje Slovani?

O. Tudi to reč je nekoliko pojasnil Jezičnik I, 19. Kdor veléva drugače, naj skaže drugače! Brez vzrokov in brez razlogov — kdo bi verjel! Tudi tega ne vém, zakaj ti prvi šteješ *z* in *š* med glasnike, pred kterimi se v druživniku ima pisati *s*: *s* živaljo, *s* živalimi, ne pa po dosedanji navadi: *z* živalijo, *z* zeleno ribo, *z* železom itd.

K. To pač čutim, da sedanji čas nobena osébná veljáva nič ne veljá, in da je slaba njena slava!

P a š n i k.

Odvračaj napake! Veliko reči je, na ktere učitelji malo gledajo ali na ktere celó nič ne pazijo. Vsaka še tako majhna napaka, ako se ji čas pusti, se vkorenini, in zraste iz nje pregrešek in naj večkrat celó velika hudobija. Učenik naj

1) nikoli ne pusti učencev samih, povsod in vselej naj ali sam, ali pa kdo drug pazi, kaj delajo in kako spolnujejo svoje dolžnosti. To se mora posebno goditi pri manjših učencih, kteri še niso v dobrem vajeni in vterjeni.

2) Učenik naj skerbi; da imajo učenci vedno kaj opraviti. „Lenoba je prva stopinja v hudobijo“, in naj več hudega, kar stori mladina ali sploh ljudje, izhaja iz tega, ker nimajo primernega dela, kjer bi njih dušne moči dobivale prave tečne paše.

3) Učenci naj bodo pošteno veseli. Pregovor pravi: „Veselo serce, pol zdravja. Taka je tudi v dušnem oziru. Razserden in čmeren duh brani, da lepi nauki ne pridejo na pravi kraj in da torej ne obrodé pričakovanega sadu. Ni tedaj prav, če je učenik preveč merzel in še celó čmeren in vedno nevoljen pri podučevanju. Podučuje naj sicer resno, pa vendar vedno prijazno. Prijazna beseda sega globoko v serce, terda pa odmeva od stene do stene in mine v praznem zraku. —

4) Učenik naj pametno zapoveduje in prepoveduje. Preveč prepovedi in zapovedi pobijajo ena drugo, in nihče se ne meni več za nje. Staro vodilo pri izreji je: „Malo zapoveduj in prepoveduj, pa kar zapoveš in prepoveš, glej, da se bode vselej na tanko spolnovalo!“ To krepko vodilo, vem, da ni nobenemu odgojniku neznan, pa čudno je, da se vendar tako malo uresničuje; še celó pri odrasčenih se tu pa tam kaže ta napaka globoko vkoreninjena. Gosposka daje postave za postavo; pa koliko se jih spolnuje? — le toliko, kolikor se nepokorščina strahuje.

Razlaganje naj bolj navadnih latinskih kratic v cerkveni pratiki.

Učiteljem in cerkvenikom spisal *Iv. Ctl.*

et ali & = in;

Ev. Evang. (Evangelium) = evangelji;

Ev. (evangelista) = evangelist;

ex = iz, od; ex Missa = iz maše;

Exaltatio S. crucis = povikšanje sv. križa;

Fer. (feria) = dan med tednom;

Feria quarta cinerum = pepelnica;

Fer. 5. in coena Domini = veliki četrtek;

Fer. 6. in Parasceve = veliki petek;

Feria rogationum = križev dan, prosvni dan;

Fest. (festum) = praznik;

Finis = konec, in fine = na koncu;

Fit — fiunt = se zgodi;

f. (fuit) = je bilo (n. pr. d. f. f. 13. h. dies fixus fuit 13. hujus)
= odločeni dan je bil 13. tega mesca.